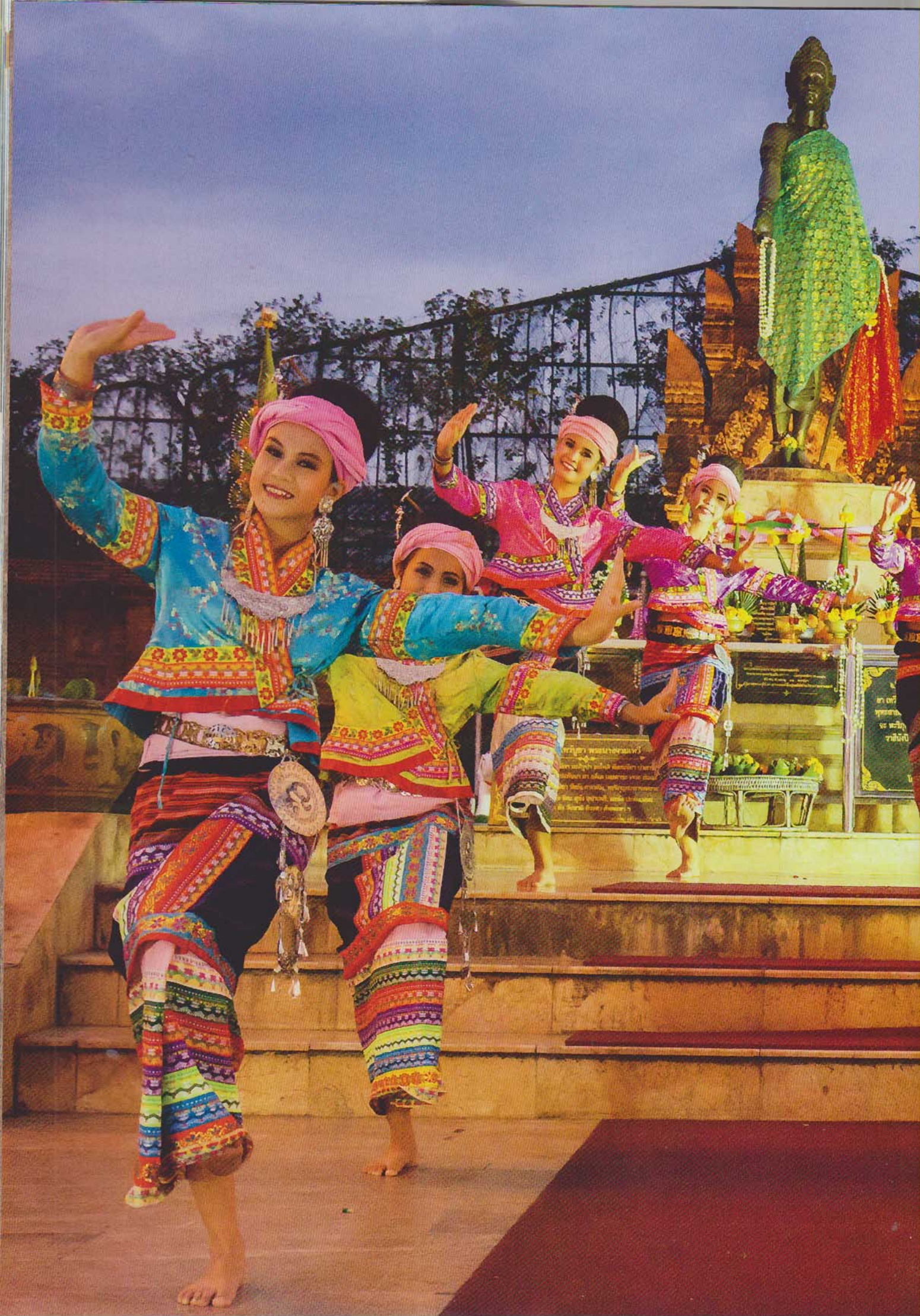

คนชรา, อนาคต

หัวใจเดินทาง

สืบสานคุณค่าบรรพชน
คนเมืองยอง

สืบสานคุณค่าวัฒนธรรม

คนเมืองยอง

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์...เรื่องและภาพ

พ็อนยองอินงตาม
ด้วยท่วงท่านาฏลีลาและเครื่องแต่งกาย
หนึ่งโน้ตศิลปวัฒนธรรมของชาวเมืองยอง
ที่ยังคงได้รับการถ่ายทอดสืบสานสู่คนรุ่นใหม่

ภาพของผู้เฒ่าผู้แก่ที่นั่งบนเก้าอี้กลางห้อง บอกเล่าเรื่องราวในอดีตแต่คนหลัง รายล้อมด้วยเด็ก ๆ รุ่นลูกหลานนั่งตาดูแป๋ว ตั้งอกตั้งใจฟัง พลังชกคามอย่างสนใจ เป็นภาพที่ผมเห็นแล้วรู้สึกอบอุ่นในหัวใจอย่างบอกไม่ถูกครับ

นึกไปถึงช่วงเวลาที่ผ่านมา นานเท่าไรแล้วหนอ ที่ความเร่งรีบและการบีบรัดของสภาพเศรษฐกิจสังคมสมัยใหม่ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวของสังคมไทยเรา ห่างเหินจากกัน เนื่องจากเด็กต้องไปโรงเรียน ทำการบ้าน เรียนพิเศษ และทำกิจกรรมเสริมอีกมากมาย ส่วนพ่อแม่เองก็ต้องทำงานหารู้งานหาเงินเพื่อให้ได้เงินมาจับจ่ายใช้สอยในครอบครัว หลงเหลือเพียงปู่ย่าตายายอยู่เฝ้าบ้านอย่างเงียบเหงา กับความทรงจำเก่า ๆ และคุณค่าของวันเวลาในอดีต ที่เมื่ออยาก

บอกกล่าวเล่าขานต่อคนรุ่นหลัง กว่าปราศจากผู้คนที่จะรับฟัง ได้มาเห็นลูกหลานนั่งล้อมวงฟังเรื่องเล่าจากปู่ย่าตายาย เหมือนอย่างที่คุณเคยสมัยยังเด็กอีกครั้งที่ลำพูนในวันนี้ ผมเลยอดไม่ได้ที่จะตั้งใจเป็นธรรมดาครับ

ก้าวแรกสู่ความรุ่งเรืองแห่งอดีตกาล

“คนส่วนใหญ่ของเมืองลำพูนเป็นเชื้อสาย ‘ชาวยอง’ นักเรียนของเราเองก็ไม่น้อยที่มีเชื้อสายเป็นชาวยอง ทางโรงเรียนก็เลยมีแนวความคิดอยากจะทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวยองด้วย” คุณคณินิจ ปันติะ หรือครูแนน บอกกับผม

ครั้งนั้นผมไปทำหน้าที่วิทยากรอบรมการถ่ายภาพท่องเที่ยวให้กับนักเรียน ในโครงการ “ต้นกล้า ตากล้อง ท่องเที่ยวไทย รุ่นที่ ๗” ที่โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ๔๘ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการศูนย์การเรียนรู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้มีการเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองลำพูน

เพื่อใช้ในกิจกรรมมัคคุเทศก์รุ่นเยาว์ “เจ้าบ้านน้อย”

ได้ยินชื่อชาวยอง ผมก็นึกขึ้นมาได้ว่าเมื่อสิบกว่าปีก่อนเคยไปเยี่ยมชมเยือนเมืองของมาครั้งหนึ่ง

เมืองยอง หรือมเหยงคร์บุรี หรือในชื่อเรียกแบบไทย ๆ ว่า “เมืองเชียงช้าง” ปัจจุบันมีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเมืองพุกอง ในรัฐฉานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ระยะทางห่างจากเมืองท่าขี้เหล็กชายแดนด้านอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร แต่ครั้งที่ผมไปนั่นใช้เวลาเดินทาง ๑ วันเต็ม ๆ เนื่องจากถนนหนทางเป็นดิน เต็มไปด้วยหลุมบ่อ วิวาภออย่าบอกใคร

ประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นบันทึกไว้ว่า หลังจากที่อาณาจักรล้านนาได้ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่ามานาน ๒๕๖ ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๑๐๑-๒๓๕๗) บ้านเมืองต่าง ๆ ในล้านนาเวลานั้นปราศจากผู้คน มีเพียงความรกร้างว่างเปล่า ในปี พ.ศ. ๒๓๕๗ พระเจ้ากาวิละจึงได้สร้างบ้านแปลงเมืองขึ้นมาใหม่ โดยยกทัพไปรวบรวมคนไทยกลุ่มต่าง ๆ จากหลายหัวเมืองตอนเหนือขึ้นไป อันได้แก่ เมืองยอง เมืองวะ เมืองลวง เมืองสาด เมืองยู เมืองหลวย จนถึงดินแดนสิบสองปันนา ให้เข้ามาอยู่ในเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และลำพูน เป็นช่วงเวลาที่เราเรียกกันว่า “ยุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง”

ชาวเมืองยองซึ่งเป็นชาวไทยลื้อนี่แหละครับ เป็นกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาโดยเคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานด้วยการยกเข้ามาแบบ “เทครัว” คือกวาดต้อนมาทั้งหมด ตั้งแต่เจ้าเมืองพร้อมญาติวงศ์ ชุนนาง พระสงฆ์ และไพร่บ้านพลเมือง จึงกลายเป็นประชากรส่วนใหญ่ของเมืองลำพูน ที่ผ่านมายังรักษาเอกลักษณ์ทางสังคม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยลื้อเมืองยองมาได้จนถึงทุกวันนี้ แม้ผ่านระยะเวลาอันยาวนานกว่า ๒๐๐ ปี

“ระยะหลังมานี้เด็กรุ่นใหม่เริ่มไม่ค่อยใส่ใจวัฒนธรรมชาวเมืองยองที่สืบทอดกันมา ผู้เฒ่าผู้แก่ที่รู้เรื่องราวดีก็ค่อย ๆ ล้มหายตายจากไป กลัวเหมือนกันว่าต่อไปวิถีความเป็นอยู่แบบเก่า ๆ จะสูญหาย”

นั่นจึงเป็นที่มาของการต่อยอดโครงการต้นกล้า ตากล้อง ท่องเที่ยวไทย

วันที่ ๗ ของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ๔๘ พรรษา ขึ้น โดยคัดเลือกอาสาสมัครนักเรียน
ชาวดันกล้า ตากดลองฯ รุ่น ๗ ที่สนใจในด้านการเขียนมา ๒๐ คน เพื่ออบรมเพิ่มเติมเรื่อง
การเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่

เรียกกันเล่น ๆ ว่าเป็น “ตันกล้า ตากดลอง ท่องเที่ยวไทย รุ่น ๗.๑” ครับ

ในวันเสาร์หนึ่งที่อากาศเย็นสบาย แดดแจ่มจ้า ฟ้าสดใส หลังจากภาคทฤษฎีเกี่ยวกับการ
การเลือกแหล่งข้อมูล การสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล หลักสูตรเร่งรัดครึ่งวันเช้า ซึ่งนักเรียน
แต่ละคนมุ่งมั่นตั้งใจฟังหน้าตั้ง จดเล็กเซอร์กันชนิดมือเป็นระวิงแล้ว ช่วงบ่ายก็ได้เวลาที่เหล่า
“ตันกล้า ตากดลองฯ” จะออกศึก ลงมือเก็บข้อมูลภาคสนามกัน โดยจุดหมายแรกอยู่ที่
บ้านดอนหลวง ในตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง ไม่ไกลจากโรงเรียนเท่าไรนัก

ในยุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง ชาวไทยลือเลื่องของจำนวนหนึ่งมาลงหลักฐานอยู่
ที่บ้านดอนหลวงนี้เป็นชุมชนใหญ่ สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมแบบดั้งเดิม
ไว้อย่างดี โดยเฉพาะการทอผ้าฝ้าย ภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดจากรพรบุษยามานาน
กว่า ๒๐๐ ปี จากแต่เดิมที่ทอผ้าฝ้ายใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันได้มีการ
พัฒนารูปแบบ สีสัน และลวดลายให้ทันสมัย กลายเป็นสินค้าที่ดัดแปลงมาจากผ้าฝ้าย เช่น
เสื้อผ้า ผ้าผ่าน ผ้าปูโต๊ะ ปลอกหมอน มีการผลิตจำหน่ายเป็นสินค้าส่งออกทั้งในและ
ต่างประเทศ ปัจจุบันถือว่าเป็นแหล่งผลิตผ้าฝ้ายทอมือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

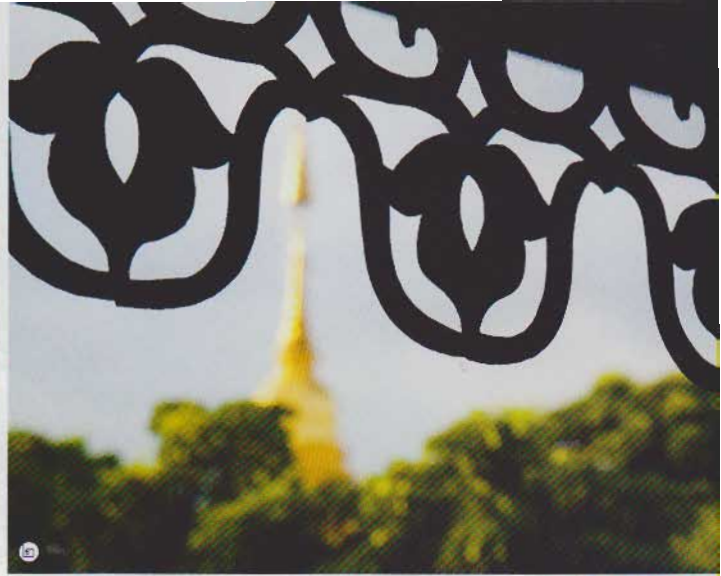
ในบ้านดอนหลวงยังคงหลงเหลือเรือนโบราณของบรรพบุรุษชาวไทยลือเลื่องของให้
ชมอีกด้วย โดยมีลักษณะเด่นคือ เรือนสร้างด้วยไม้แต่ทั้งหลัง ได้ถูกยกสูงไว้ใช้เป็นที่ทอผ้า
บันไดทางขึ้นมีหลังคาคลุม ยาวไปจนถึงตัวเรือน บานประตูและหน้าต่างใช้ไม้ขัดแทนกลอน

ด้วยความที่เป็นมือใหม่ ในช่วงแรกบรรดานักเก็บข้อมูลฝึกหัดจึงยังเกาะติดกันเป็นแพ แต่
หลังจากเข้าไปทัศนศึกษาวัดดอนหลวง ซึ่งภายในวัดมีสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานล้านนา
กับพม่า และจัดกรรมแสดงขนบธรรมเนียมประเพณีวิถีชีวิตแบบไทยลือเลื่องของให้ชม
พร้อมทั้งบรรยายจากท่านเจ้าอาวาส ออกมาแล้วจึงค่อยเริ่มแยกย้ายกระจายตัวกัน มีการเข้าไป
พูดคุยสัมภาษณ์ข้อมูลชาวบ้านร้านตลาดตามวิธีการที่ได้เรียนมา ตามหัวข้อความสนใจ
เป็นที่สนุกสนานทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์

บ้านมะกอกเป็นจุดหมายถัดไป เนื่องจากใกล้กับวัดมะกอก เป็นที่ตั้งของเรือนชาว
ไทยลือเลื่องของเก่าแก่ที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ ปัจจุบันเปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เข้าชม
มีประวัติบันทึกไว้ว่าสร้างในปี พ.ศ. ๒๔๔๒ โดยนายวัง และนายปิ่น ใจจิตร ข้างพื้นที่บ้าน
เชื้อสายชาวเมืองของสองพ่อลูก นำคืนตาด้วยเรือนไม้จริงทั้งหลัง ยกได้ถูกสูง บริเวณโดย
รอบนอกตัวบ้านปรากฏบ่อน้ำที่ยังใช้อุปโภคบริโภคประจำวัน รวมทั้ง “แอ้ว” อุกรณ์
หุ่นแรงในการตักน้ำแบบโบราณ และตอมอานน้ำแบบชาวเหนือ ที่ยังคงอยู่ในสภาพดีให้
เห็นเป็นบุญตา

เจ้าของบ้านคือคุณยายบัวลา ใจจิตร ในวัยเกือบ ๘๐ ปี แต่ยังคงแข็งแรง เดินเหิน
คล่องแคล่ว และน้องสาวคือคุณป้าวิไล แสนเหมือนขวัญ ที่เกษียณอายุราชการมาอยู่เป็น
เพื่อน ตอนรับขับไล่ชาวดันกล้า ตากดลองฯ อย่างดี พาขึ้นบันไดไปเยี่ยมชมเรือนชั้นบน ซึ่งแบ่ง
เป็นห้องต่าง ๆ พलगอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของข้าวของเครื่องใช้

ใจกลางเมืองลำพูนอันเป็นที่ตั้งของปณีสถานสำคัญ
ของเมืองลำพูนอย่างองค์พระธาตุสุทนต์ (ภาพ ๑)
เจดีย์ชัยยัน (ภาพ ๒) วัดพระยืน (ภาพ ๓)
จากถาดฮัวง (ภาพ ๔) ยาวไปถวดวัดพระยืนเป็นถนน
สายวัฒนธรรมของชาวเมืองของให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้
รวมถึงยังมีผู้เล่าผู้แก่ที่พร้อมจะถ่ายทอดเรื่องราว
แค้นหลังสู้คนรุ่นลูกหลาน (ภาพ ๕)
เช่น วัฒนธรรมอาหารการกินของชาวเมืองของ
ซึ่งเด็กรุ่นใหม่ได้สืบพิศศึกษา (ภาพ ๕)

รวมทั้งภาพถ่ายเก่า ๆ อย่างเพลิดเพลิน จนกระทั่งเวลาผ่านไปเป็นชั่วโมง เย็นย่ำค่ำมืดโดยไม่รู้ตัว

กลับมาที่โรงเรียนถึงได้รู้ครับว่า นอกจากได้ข้อมูลและภาพถ่ายจากการสัมภาษณ์แล้ว ยังมีนักเรียนบางคนพูดคุยสัมภาษณ์จนถึงขนาดได้เสื่อกันหนาวจากคุณยายบัวแดงเป็นของกำนัลติดไม้ติดมือกลับมาด้วย (ไม่ใช่เขาเลยใช้ไหมละ)

ถนนสายวัฒนธรรมชาวเมืองยอง

แดดยามเช้าอาบไล้งค์พระธาตุหรือภูเขยเป็นสิทของอร่าม

ชาวคณะต้นกล้า ตกถ้องฯ ข้ามฟ้าจากฝั่งใจกลางเมือง ผ่านกาดข่วงอันเป็นที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึก เสื้อผ้าพื้นเมือง เข้าสู่บ้านเวียงยอง อีกหนึ่งชุมชนเก่าแก่ของชาวไทยลื้อที่อพยพมาจากเมืองยองตั้งแตในยุคต้นรัตนโกสินทร์ ยังคงสืบทอดวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในแบบเดียวกับที่เมืองยองต่อเนื่องกันมาหลายชั่วอายุคนจนถึงปัจจุบัน

บนถนนสายเล็ก ๆ ที่ทอดตัวยาวไปทางวัดพระยีน เป็น "เส้นทางถนนสายวัฒนธรรมบ้านเวียงยอง" คณะของเราเริ่มต้นจากวัดต้นแก้ว อันเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณเขื่อนยอง เรือนไม้สถาปัตยกรรมแบบไทยลื้อเมืองยอง ชั้นบนเป็นห้องจัดแสดงผ้าทอพื้นเมืองเก่า เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายพื้นเมืองแบบไทยลื้อ ผ้าทอโบราณของชาวเวียงยอง ที่ขึ้นชื่อได้แก่ ผ้าชิ้นอายุ ๑๐๖ ปี ของเจ้าแม่ฟองคำ ณ ลำพูน และผ้าชิ้นของแม่บัวเขียว รวมทั้งผ้าเก่าสะสมของบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงของล้านนาอย่างคุณจรัส มโนเพชร ที่บริจาคให้มา

ใต้ถุนเรือนเป็นที่ตั้งของกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองของผู้สูงอายุ ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามประวัติว่าเป็นแหล่งชุมนุมยอดฝีมือช่างทอผ้า

คนเก่าคนแก่จากหลายแห่งในลำพูน มีทั้งช่างทอที่เคยทอผ้าให้กับคุ้มเจ้าหลวงลำพูน ทั้งช่างทอในโรงทอผ้าเก่าแก่ที่สุดของเมืองลำพูน กลุ่มทอผ้าผู้สูงอายุ วัดต้นแก้วยังเคยสร้างผลงานชิ้นเอกทอผ้ายกเชิง ผ้าไหมแกมฝ้ายลายดอก พิกุลหรือดอกแก้ว ซึ่งถือเป็นลายผ้าเก่าแก่และเป็นเอกลักษณ์ของเมืองลำพูน

จากพิพิธภัณฑ์ฯ นักเก็บข้อมูลมือใหม่ทั้งหลายก็แยกย้ายกระจายตัวกันออกไปหาแหล่งข้อมูลที่น่าสนใจตามวัดวาอาราม ร้านอาหาร บ้านเรือน และผู้คนในชุมชนอีกครั้ง ซึ่งผมแอบสะกดรอยเดินตามไปสังเกตการณ์แบบห่าง ๆ มุมโน้นบ้าง มุมนี้บ้าง ก็เห็นว่าน้อง ๆ นักเรียนทุกคนตั้งอกตั้งใจหาข้อมูลกันอย่างสุดฝีมือในทุกวิถีทาง จนต้องแอบตบมือให้อยู่ในใจ

ทว่าในรอบนี้ที่เป็นเรื่องเป็นราวที่สุดเห็นจะเป็นกลุ่มที่หาข้อมูลในหัวข้อ "อาหารการกินของชาวเมืองยอง" ครับ เพราะจากการลงเก็บข้อมูลภาคสนาม ไม่ใช่ได้แค่ข้อมูลที่เป็นตัวอักษรและคำบอกเล่าเท่านั้น ไม่รู้ไปทำอาหารไหนเหมือนกัน แต่ถึงขนาดได้ตัวแม่ครัวผู้เชี่ยวชาญการทำอาหารพื้นเมืองยองมาด้วยเลย คือคุณป้าบัวไหล ไชยวงศ์ศรี

เย็นวันนั้นพวกเราชาวคณะทุกคนก็เลยโชคดี ได้เข้าถึงจิตวิญญาณของชาวเมืองยองอย่างแท้จริง ดูชมขั้นตอนการทำอาหารของชาวเมืองยองแท้ ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มเตรียมส่วนผสมต่าง ๆ น้อง ๆ บางคนยังได้เข้าไปมีส่วนร่วม ช่วยเป็นลูกมือในการทำอีกด้วย เรียกได้ว่าทำมากับมือแท้ ๆ

สิ้นสุดกระบวนการด้วยการล้อมวงลงลิ้มชิมรสชาติ ซึ่งเมนูที่จัดมา มี ๓ อย่าง คือ ยำขนุน ยำผัก และแกงฮังเล (ดู ๆ ไปหน้าตาก็คคล้ายกับอาหารของทางล้านนาอายุไม่่น้อย) ปั่นข้าวเหนียวร้อน ๆ จิ้มคนละหุบกคนละหนับ แล้วยกถ้วยหมดเกลี้ยง ลำหรือไม่ลำ ก็คิดดูแล้วกันครับ

กิจกรรมสุดท้ายก็คือกลับโรงเรียนให้เวลานักเก็บข้อมูลทั้งหลายเรียบเรียงข้อมูลในหัวข้อของตัวเอง แล้วนำเสนอทั้งเรื่องราวและภาพออกมาในห้องประชุม แต่ละกลุ่ม แต่ละคน ต่างก็ทำได้ มีมุมมองและข้อมูลที่น่าสนใจ

แน่นอนครับ ข้อมูลภาพเหล่านี้จะถูกเก็บเอาไว้สำหรับนำเสนอออกสู่สายตาสาธารณชนผ่านทางเครือข่ายชุมชนออนไลน์ตามโครงการในขั้นต่อไป เพื่อการเป็นศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมชาวเมืองยองที่ตั้งใจเอาไว้ เราส่งท้ายรายการในครั้งนี้นี้ด้วยการจัดให้มีการพ็อนของถวายต่อหน้าอนุสาวรีย์พระนางจามเทวี ปทุมภักดิ์ริย์แห่งทริภุญไชย เป็นที่น่าปลื้มใจ (อีกแล้ว) เมื่อได้รู้ว่าต้นกล้า ตากล้องฯ รุ่น ๗.๑ ของเรา มีถึง ๒ คนร่วมอยู่ในบรรดาช่างพ็อนซึ่งแต่งกายด้วยอาภรณ์อันตระการตา ร่ายรำด้วยท่วงทำอันงามสง่าท่ามกลางแสงไฟที่สาดส่องและสายตาของผู้คนที่รายล้อมเบื้องหน้า

ภาพของเยาวชนตระเวนไปในชุมชน สืบค้นข้อมูลเรื่องราวเก่า ๆ จากผู้เฒ่าอย่างสนใจ ภาพของคนรุ่นใหม่ในชุดพื้นเมืองเรีงระบำรำพ็อนอย่างอ่อนช้อยงดงาม เห็นแล้วรู้สึกว่ามีคามหวังขึ้นมาไร ๆ ครับ อาจเพราะเป็นภาพที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่า คุณค่าของอดีตที่ผ่านมาไปจะไม่สาบสูญกับกาลเวลา 🙏

ขอยขอบคุณ

คุณเกษม ตริอินทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ๔๘ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คุณบัวลา ใจจิตร คุณวิไล แสนเหมือนขวัญ คุณบัวไหล ไชยวงศรี และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกจนสารคดีเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๑. พระเจดีย์ศรีจอมทองวัดจางข้าวน้อยเหนือ ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวแทนพระธาตุศรีจอมทองที่เมืองยองในพม่า
๒. ลวดลายฉลุไม้เชิงชายคารือนชาวเมืองยองที่บ้านมะกอก
๓. เรือนไม้เก่าชาวเมืองยองที่ยังมีให้พบเห็นหลายแห่ง
๔. นักร้องชาวต้นกล้า ตากล้องฯ เก็บข้อมูลเรือนเก่าในบ้านดอนหลวง
๕. บันทึกภาพถ่ายผู้ให้ข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้อง
๖. บรรยากาศเขียนสงบในเรือนไม้ชาวเมืองยองที่บ้านมะกอก ซึ่งยังคงสภาพสมบูรณ์

Maintain the Value of Mueang Yong's Ancestors

Pakpoom Noywat...Story and Photographs

Located from Thachileik-a border town near Mae Sai District, Chiang Rai Province of Thailand for about 155 kilometers, **Mueang Yong** or Mahiyangkarat or Mueang Chiang Chang is presently one district of Mueang Payak Province in Shan State of Republic of the Union of Myanmar.

In the early Rattanakosin Era, after Lanna Kingdom was ruled by Burma for 246 years (year 1558-1804), all towns in Lanna were vacant. Until, King Kawila reconstructed this town in 1804 by gathering Thai people from many towns to live in Chaing Mai, Chiang Rai, Lampang and Lamphun.

Lamphun, one of the migrant groups were people from Mueang Yong who were Thai Lue with their own custom, culture, traditions, alphabets and speaking language. Being the majority of people which had an important role in the construction of Lamphun Town, the migration of these people included the ruler and their families, noblemen, monks and citizens. Mueang Yong people in Lamphun still kept their social identity, lifestyle, culture and traditions of Tai Lue in Mueang Yong until nowadays although it was more than 200 years ago.

But in the past few years, there were rapid changes in both economical and social conditions. Therefore, the cultural heritage of Mueang Yong people has been neglected and forgotten as the old generation has been passed away.

However, the good news is that the new generation youth, some of which are descendants from Mueang Yong have established "Mueang Yong Culture Study Center" in 48 Years Anniversary of HRH Princess Sirindhorn Honorary School, at Mueang Lamphun District, Lamphun Province. Supported by the Tourism Authority of Thailand, a survey has been conducted in Lamphun by collecting information of various aspects of Thai Lue of Mueang Yong, including customs, traditions, culture, lifestyles. Interested visitors will be able to view the rotating exhibitions at this study center. Another channel is through online social network such as blog with articles including pictures. Therefore, this is the way to publicly carry on their ancestor's cultural heritage for the sustainable study and conservation.